

Kursplan för kursen Traumamedveten omsorg

Kurstyp:	Standard
Omfattning:	30 yrkeshögskolepoäng
Valbar kurs:	Nej
Undervisningsspråk:	Svenska
Särskilda förkunskapskrav:	Yrkese erfarenhet av arbete på boende för placerade barn och unga, minst ett år på halvtid
Fastställd av ledningsgruppen:	PRELIMINÄR, i avvaktan på fastställande, version 2.0

Kursens undervisningsformer

Lärlarledd undervisning, 42 timmar, fördelas över kursperioden. Grundutbildning i Traumamedveten omsorg (TMO) genomförs på plats i Göteborg under två heldagar i följd. Resten av kursen förläggs digitalt. Kursen är på halvfart, vilket motsvarar 20 timmars studier per vecka. Utöver lärlarledd undervisning förväntas därför tid avsättas till inläsning av kurslitteratur, hemuppgifter, praktiska övningar som utförs på arbetsplatsen och efterföljande reflektioner. En del i detta är konsultationsmodellen i TMO som används för planering av insatser för det enskilda barnet som är placerat på boendet. Kunskapskontroller för betygssättning sker i form av quiz, skriftliga inlämningar och muntligt seminarium i liten grupp.

Innehåll

- Traumamedveten omsorg (TMO) har utformats av de australiensiska psykologerna dr. D Boswell och dr. H Bath, som Rädda Barnen samarbetar med sedan 2015. I en pedagogisk modell har de omsatt den aktuella kunskap som finns på traumafältet till ett konkret förhållningssätt att arbeta utifrån i mötet med traumarelaterade behov hos barn och unga. Utifrån forskning inom olika discipliner har de samlat kunskap om trauma och de avgörande faktorer som bör främjas för att skapa läkning och återhämtning i den vardagliga miljön. I TMO ingår bland annat följande:
 - Traumaförståelse - kunskap om hur svåra erfarenheter och trauma kan påverka ett barns hjärna, hälsa och utveckling samt hur det kan inverka på beteenden, reaktioner och relationer. ACE-studien (Felitti et al, 1998) används som teoretisk grund. Referenser görs också till ledande traumaforskare och kliniker, bland annat Bessel Van der Kolk, Bruce D Perry, Allan Schore, Daniel J Siegel, Sandra Bloom och Louis Cozolino.
 - De tre pelarna i TMO; trygghet, relation och coping – hur ett traumamedvetet förhållningssätt kan möjliggöra läkning och hälsosam utveckling för barn och ungdomar som har varit med om svåra påfrestningar.
 - Konsultationsmodellen i TMO – att genom pelarna praktisera TMO i den aktuella vardagen i mötet med placerade barn och unga på boendet.
- Genomgång av begreppet empatitrötthet samt de skyddsfaktorer som förebygger och kan skapa motståndskraft på individ-, grupp- och organisationsnivå. Fokus ligger på hur de studerande kan bibehålla sin empatiska förmåga för att göra skillnad för de barn och unga de möter. Utgångspunkten är den norska psykologen Per Isdals litteratur.

- Barnkonventionens historia och innehåll. Fördjupad förståelse för artikel 3, om barnets bästa, och artikel 12, om barnets rätt att bilda och uttrycka åsikter. Det yttersta målet är att ge de studerande redskap att kunna arbeta utifrån ett barnrättsperspektiv i den egna verksamheten. I denna utbildningsdel ingår Rädda Barnens 9 principer för meningsfullt och etiskt deltagande.

Lärandemål

Efter fullgjord kurs ska den studerande ha kunskaper om/i:

- Hur långvarig stress och trauma under barndomen ger ökad risk för psykisk och fysisk ohälsa både under barndomen och senare i livet. Det inkluderar hur hjärnans utveckling, funktion och mognad påverkas.
- Vad trauma är, vilka symtom det ger och hur det kan komma till uttryck hos barn och ungdomar som är med om svåra påfrestningar.
- Stressresponsen och dess funktion.
- Hur ett traumamedvetet förhållningssätt i vardagliga miljöer kan möjliggöra läkning och hälsosam utveckling för barn och ungdomar som har varit med om svåra påfrestningar.
- Fenomenet empatitrötthet, från orsaksfaktorer till förebyggande på olika nivåer.
- Barnkonventionens historia och innehåll, i synnerhet artikel 3 (barnets bästa) och artikel 12 (barnets rätt att bilda och uttrycka åsikter).

Efter fullgjord kurs ska den studerande ha färdigheter i att:

- Använda sig av konsultationsmodellen i traumamedveten omsorg för att förstå barns beteende och därefter planera insatser utifrån de tre pelarna – trygghet, relation och coping.
- Genom det som uppstår i vardagen på boendet hjälpa barn att utveckla sin förmåga att hantera känslor och impulser och på så sätt åstadkomma förändring.
- Träna på att hantera egna känslor som växer i mötet med utsatta barn.
- Bedöma och väga in barnets bästa i enlighet med barnkonventionen.
- Utifrån nio principer för meningsfullt och etiskt deltagande arbeta med barns delaktighet på ett praktiskt och verksamhetsnära sätt.

Efter fullgjord kurs ska den studerande ha kompetenser för att:

- Möta barns behov utifrån en förståelse för sambandet mellan svåra händelser, känslor och beteende. Utgångspunkten är förhållningssättet att allt beteende har en orsak och att viktiga vuxna gör skillnad.
- Verka för att bevara sin empatiska förmåga och motverka empatitrötthet.
- Förstå sambandet mellan barns möjlighet att ta ansvar, kunna bidra, utvecklas och att uppleva en känsla av trygghet.
- Integrera barnkonventionens principer i arbetet på boendet i syfte att skapa en miljö där barn kan känna sig trygga och utvecklas.

Former för kunskapskontroller

- Ett kunskapstest/quiz baserat på kurslitteraturen om TMO. Mäter betyg IG-G.
- En skriftlig inlämningsuppgift om TMO och empatitrötthet. Mäter betyg IG-VG.
- En skriftlig inlämningsuppgift med fokus på FN:s barnkonvention och "Rädda Barnens 9 principer om meningsfullt och etiskt deltagande". Mäter betyg IG-VG.
- Muntlig kunskapskontroll i seminarieform (liten grupp). Mäter betyg IG-G.

Omprov

Den studerande har rätt att få sina kunskaper, färdigheter och kompetenser bedömda i relation till kursens lärandemål vid ett ordinarie tillfälle. Om den studerande inte klarar lärandemålet eller inte deltar har hen rätt till ytterligare en bedömning vid ett senare tillfälle. Vid icke genomfört kunskapstest erbjuds nytt provtillfälle i nära anslutning. Vid genomfört kunskapstest utan godkänt resultat erbjuds möjlighet till komplettering med utgångspunkt inom det/de kunskapsområde/n som missats. Vid icke godkänd kunskapskontroll i form av hemuppgift ges möjlighet till komplettering. Ingen plussning erbjuds.

Principer för betygsättning

Icke godkänt (IG)

För att få slutbetyget Icke godkänt (IG) ska den studerande ha genomfört kursen utan att nå alla kursens lärandemål.

Godkänt (G)

För att få slutbetyget Godkänt (G) ska den studerande ha genomfört kursen och nått alla kursens lärandemål.

Väl godkänt (VG)

För att få slutbetyget Väl Godkänt (VG) ska den studerande ha genomfört kursen och nått alla kursens lärandemål samt fått VG på kursens två skriftliga inlämningsuppgifter. I inlämningsuppgifterna tydliggörs vilka frågor som mäter respektive betygsnivå och vilka kriterier som gäller.

Sammanfattningsvis ska den studerande med stor skicklighet, hög precision och hänvisning till litteraturen:

- Utifrån olika frågeställningar kopplat till barnkonventionen och "Rädda Barnens 9 principer för meningsfullt och etiskt deltagande" ge detaljerade och nyanserade beskrivningar av djupgående praktisk tillämpning med flera exempel. Diskutera framgångar och potentiella utmaningar med implementering. Visa på hög förmåga att kritiskt reflektera och analysera.
- I vardaglig situation på boendet ha använt specifikt verktyg kopplat till TMO. Beskriva och analysera det på ett konkret sätt med utgångspunkt i TMO-begrepp.
- Redogöra för tillvägagångssätt och resultat efter att ha praktiserat konsultationsmodellen vid ett uppföljande tillfälle (utöver den konsultation som gjorts på G-nivå) eller kopplat till ytterligare barn.
- Ge en fördjupad beskrivning av empatitrötthet utifrån en verklig situation. Rama in resonemangen med egna reflektioner kring den empatiska förmågens betydelse i mötet med barn och unga.

